

3 Aralık 2012

EMEKLİLERİN BİRLEŞİMİ VE EMELİ ÜZERİNDE HÜKÜMETLERİN VE SERMAYENİN RANT SALAYAMADIĞI BİR SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ VE KURUMUNUN OLUŞTURULMASINI TALEP EDİYORUZ!

2006 yılında 5502 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ile Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı birleştirilmiştir, Sosyal Güvenlik Kurumu oluşturulmuştur. AKP hükümetinin “emeklilik” adı altında sunduğu bu yapılandırmanın ardından geçen 5 yıl içinde söz konusu emeklilerin sosyal devlet ilkesine uygunluk temelinde daha üst norm ve standartta emilemeyi değil, tüm sigortalıları “en az”da emileyen bir uygulama olduğu herkes tarafından açıkça görülmüştür.

Bilindiği gibi Türkiye’de finansmanı ve fikri altyapısı emperyalizmin kurumları olan Dünya Bankası ve IMF’ye ait olan Sağlıkta Dönüşüm Projesi, 2003 yılında AKP hükümeti tarafından resmi olarak başlatıldı. Temeli özelleştirme ve piyasalaştırmaya dayanan ve AKP hükümetinin iktidara geçtiği tarihi ile başlayan bu proje, 12 Eylül kararlarında yaklaşık 30 yıldır devam eden neoliberal düzeninin sağlık hizmetleri üzerindeki bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Halk için “yıkım”, AKP ve temsil ettiği sermaye çevresi için “reform” anlamına gelen bu dönüşüm süreci, sağlık alanındaki yatırımların kısılması, sağlık hizmetinin özelleştirilmesi, hastanelerin işletme mantığına göre çalıştırılması ve istihdam biçiminin de kuralsız, esnek, güvencesiz ve düşük ücretli yapıya uygun hale getirilmesine dayanmaktadır.

Sosyal Güvenlik Sisteminde dönüşüm başlatılırken, Dünya Bankası raporları referans gösterilerek nüfusun yaşlanması sonucu sistemin tüm nüfusu koruyucu bir özellikten yoksun kaldığı ve sosyal güvenlik kurumlarının finansman açıklarının ekonomi üzerindeki olumsuz etkisi gerekçe gösterilmiştir. Oysaki Türkiye, dünya geneline kıyasla genç bir nüfusa sahip olmakla beraber iş gücüne katılım oranı düşük, işsizlik ve eksik istihdamın boyutlarının çok yüksek olduğu bir ülkedir. Yanlış tespitlere dayanan hükümetin gerekçelendirmesi sonucu geçen 5 yılda uygulamanın getirdiği sonuçlara bakacak olursak, çalışmaya hazır nüfusun istihdama katılamadığı, sağlık ve emeklilik sorunlarının aşılaması bir yana çığ gibi büyüdüğü görülmektedir. Dolayısıyla geçen süre zarfında, sosyal güvenliğin en çok ihtiyacı olan, gelir düzeyi görece düşük kesimlerin zorunlu sosyal güvenlik kapsamı dışına itildiği açıkça gözlenmektedir.

Şüphesiz gerçek amacının sistemin maliyetinin halka yüklenmesi olan Sosyal güvenlik sistemindeki dönüşümün bir gerekçe de sosyal sigortalar ve genel sağlık harcamalarının bütçeye sözde yük getirdiğiydi. Ne var ki geçen 5 yıla dönüp baktığımızda, finansman açıklarının giderek arttığı izlenmektedir. AKP hükümeti sağlık harcamalarındaki artışı bir başarı öyküsü olarak kamuoyuna sunarken, bu

harcamaların en büyük kalemlerinin ilaç şirketlerine, özel hastanelere, tıbbi cihazlara ve tıbbi malzemelere yönelik yapıldığı ortadadır. Buralara aktarılan kaynak ihtiyacının yüklü faturası da yoksullara ve giderek yoksullaşan emekçilere çıkartılmakta, halk tarafından toplanan kaynaklar halka dönmemektedir.

Özel sermaye birikimine sunulan kaynaklar ilaç endüstrisi ve özel hastanelerin kullanımına sunularak sağlık harcamalarını suni bir artışta itmekte fakat sağlık harcamalarıyla birlikte tümüyle bir sosyal hak kullanımının dışına çıkarmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetlerine ve halk sağlığına yönelik politikaların rafa kaldırıldığı “**sağlıkta dönüşüm**” sürecinde, sağlık harcamalarındaki artış, daha maliyetli olan tedavi edici sağlık hizmetlerine aktarılmakta, topluma dokunmayan bir “**sağlık teknolojileri çöplüğü**” yaratılmaktadır.

5502 sayılı yasa ile Sosyal Güvenlik Kurumu adı altında çatılar birleştirilirken, IMF ve DB direktifleri ve sermayenin ihtiyaçları gözetilmi, kazanılmış haklar bir bir gasp edilmiştir. “**Sağlıkta Dönüşüm Programı**” adı altında IMF talimatıyla yapılandırılan Sosyal Güvenlik Kurumu’nun, emekçilerin haklarını koruyup, çıkarlarını gözetilen bir kurum olarak ilev görmediği, hükümetin tüm talimatlarını yerine getiren bir ilevi ele sahip olduğu daha kurulu yıllarından itibaren bellidir. Günümüze kadar uzanan süreçte milyonlarca vatandaş hâlâ sağlık güvencesinden mahrum, sosyal güvenlik sistemi altında sağlık hizmetinden yararlanmak isteyen vatandaşlar ise yüklü faturalarla karşı karşıya. Alınan yüksek katkı payları ve özel hastanelere giden hastalara “**ilave ücretlerin**” dayatılması, parasız ve efektif bir sağlık hizmeti anlayışının AKP hükümetinin politikalarında yer almadığının kanıtıdır.

Sosyal güvenlik sistemi bireylerin sosyal risklerle karşılaşmaları halinde ihtiyaç duyduğu gereksinimlerin kamusal bir hizmetle giderilmesidir. Bu sistem, düşük gelir gruplarının ihtiyaçlarını yüksek gelir grubundan sağlanan kaynaklarla karşılanmasını esas almalıdır. Ülkemizde yaşanan gelir adaletsizliğinin boyutları düşünüldüğünde, devletin sosyal devlet ilkesi ile “**insan onuruna yakındır**” bir hayatı sağlamasında önemli bir rolü olduğu unutulmamalıdır. **Fakat 2006 yılında yeni yapılanmadan sonra görülmektedir ki, sosyal güvenlik sistemi tüm birikmiş sorunlarını büyüterek ilevsizleştirmekte, piyasacı anlayışa terk edilmektedir.**

Sağlık hizmetlerinin finansmanında kullanılan **Genel Sağlık Sigortası (GSS)** uygulaması, özel muayenehane ve sözleşmeli personel esasına dayanan **Aile Hekimliği** ve hastanelerin bir ticarethaneye dönüşürülmesini hedefleyen **Kamu Hastane Birlikleri** bu dönüşümün piyasacı hamlelerinden sadece birkaçını oluşturmaktadır.

Sosyal güvenlik sisteminde yapılmak istenen değişikliklerin bir diğer önemli hedefi de emekli maaşları bütçe oranlarının kademeli olarak düşürülmesidir. Daha önce SSK ve Bağ-Kur emeklileri çalışırken aldıkları maaşın % 65’ini almakta, Emekli Sandığı’na bağlı emeklilerde % 75’ini almaktaydı. Reform adı altında düzenlemeler ile bu oran tüm emekliler için yüzde 50’ye düşürülmektedir.

Ayrıca 4447 Sayılı Emeklilik Sigortası Kanunu ile emeklilik yaşı kadınlar için 58 erkekler için 60 olmasına karşın AKP hükümeti, 2008 yılında yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanunu ve 2035’ten itibaren kademeli artış ile birlikte 2048 yılında hem kadın hem de erkeklerin emeklilik yaşını 65’e

çekmi ti. Bu yıl A ustos ayında Çalı ma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in **“Avrupa’da yok, hatta Afrika’da bile yok”** dedi i emeklilik ya ı, Türkiye’de mezarda emeklili e do ru yönelmektedir. Fakat ne var ki, bu açıklamaları yapanlar, di er ülkeleri referans gösterip yapılanları hasıraltı etmeye çalı anlar, o ülkelerdeki çalı ma saatlerinden ve ki i ba ına dü en yıllık gelirden bahsetmemektedirler. Kamu emeklilik sisteminin i levsizle tirilmesi ile yeni özel emeklilik sistemlerinin kurulması, kamusal emeklilik fonlarının bireysel emeklilik irketleri aracılı ıyla mali piyasalara devredilmesi, Dünya Bankası taleplerinin arasında oldu unu bilmekteyiz. Maa larda ve emeklilik ya ında yapılan tüm düzenlemeler ile birlikte, sistemin kaynaklarını topyekun küresel sermayeye sunulması da bu dönü ümün sonuçlarından biri olmaktadır.

Sa lık alanında ya anan dönü üm sa lık hizmetini herkesin e it eri ebilece i kamusal bir hak olmaktan çıkarırken, bir yandan da sa lık emekçilerine de yüklü bir fatura çıkarmaktadır.

Sa lıkta dönü üm süreci ile hedeflenen yeni istihdam yapısına uyum, AKP hükümetinin Ulusal stihdam Stratejisi ile tüm alanlara yönelik hedefledi i ucuz i gücü ordusuna paralel, kuralsız, güvencesiz, esnek istihdam biçimine dayanmaktadır. Tüm bu özellikleri ta ıyan ta eron i çi çalı tırma, yasal mevzuat de i ikli i ile sa lık alanında da yaygın bir hale getirilmi , üniversite hastaneleri hariç, sa lık sektöründe kuralsızlık, güvencesizlik ve esnekli in yanında asgari ücrete dayanan bu i çilerin sayısı bugün itibari ile 140.000’e yükselmi tir. Ayrıca IMF programları gölgesinde geçen 10 yıllık süreçte IMF’ye yeni kadro açılmamasına yönelik verilen taahhütler sözleşmeli çalı an sayısı arttırılmı , Do u-Güneydo u ve kırsal alanlara sürgüne tabi tutulan sa lık çalı anlarına sözleşmeli çalı ma ko ulları dayatılmı tir.

Be yıl içinde Sosyal Güvenlik Reformu gölgesinde geçen süreç, halkın artan gelir kayıpları ve yoksun kaldı ı kaliteli bir sa lık hizmeti ile tam bir yıkım altında geçmi tir. İmdi 4 Aralık 2012 tarihinde SGK Genel Kurulu 3. Ola an toplantısını gerçekle tirecektir.

Bizler sürdürdü ümüz mücadelede, emekçilerin özyönetimine bırakılan, emekçilerin birikimi ve eme i üzerinde hükümetlerin, sermayenin rant sa layamadı ı bir sosyal güvenlik sistemi ve kurumunun olu turulması talebimizin Genel Kurul vesilesiyle bir kez daha altını çizmek isteriz.